

Регулаторно тело за електронске комуникације
и поштанске услуге
Палмотићева 2
11000 Београд
г-ђа Милка Матић

Поштовани,
Користим прилику да изразим своје

МИШЉЕЊЕ

Поводом расписаних јавних консултација о нацрту Правилника о начину коришћења радио-станица од стране радио-аматера.

Члан 2. тачка 2)

У нацрту правилника се наводи:

„аматерска радио-комуникација у ванредним ситуацијама је аматерска радиокомуникација, која се на позив орџана одбране и безбедности и хитне службе може користити у случајевима реаовања на последице или смањење ризика од катастрофа, за заштиту или спасавање људи, материјалних, културних и других добара;“

Аматерска радио-комуникација у ванредним ситуацијама је таквог карактера да се користи само у случају ванредних ситуација и никада ван истих.

Предлажем да се ова тачка измени на следећи начин:

*„аматерска радио-комуникација у ванредним ситуацијама је аматерска радиокомуникација, која се на позив орџана одбране и безбедности и хитне службе **користи** у случајевима реаовања на последице или смањење ризика од катастрофа, **у циљу заштите** или спасавања људ, **животиња**, материјалних, културних и других добара;“*

Члан 2. тачка 6)

У нацрту правилника се наводи:

„аматерска репетиторска радио-станица је аматерска станица за примарно и локално покривање, којом се аутоматски примају и предају сигнали других аматерских радио-станица;“

Узимајући у обзир да аматерске репетиторске радио-станице није могуће користити и за примарно и за локално покривање у исто време, предлажем да се ова тачка измени на следећи начин:

*„аматерска репетиторска радио-станица је аматерска станица за примарно **или** локално покривање, којом се аутоматски примају и предају сигнали других аматерских радио-станица;“*

Члан 2. Шачка 11)

У нацрту правилника се наводи:

*„аматерска служба је радио-служба у сврху личној усавршавања, међусобних комуникација и **техничких испитивања** које обављају радио-аматери, односно овлашћене особе које се занимају за радио-технику искључиво из личних циљева и без материјалне користи;“*

Правилником није дефинисано шта тачно подразумевају „техничка испитивања“. Слична ситуација је и са појмом „техничка истраживања“ у члану 16. став 4. нацрта правилника који гласи:

*„Изузетно, емисије аматерских радио-фар станица локалног карактера, као и емисије у сврху **техничких испитивања** у аматерским свемирским радио-комуникацијама, не морају се идентификовати на начин описан у стп. 1. и 2. овог члана.“*

Предлажем да се ова два појма сведу под један - „техничка истраживања“. Појам „истраживања“ ближе описује радњу коју врше радио-аматери у односу на појам „испитивања“ (који се може помешати са анкетирањем, пропитивањем нпр. лица). Узимајући у обзир претходно наведено предлажем да се члану 2. предлога правилника дода нова дефиниција која гласи:

„Техничко испитивање је коришћење аматерске радио-станице за испитивање рефлексија од објекта у свемиру, истраживања радио-таласа у нерегуларним условима и специјалних техника преноса информација радио-таласима;“

Уз ову предлажем измену тачке 11) члана 2. предлога правилника на следећи начин:

*„аматерска служба је радио-служба у сврху личној усавршавања, међусобних комуникација и **техничких испитивања** које обављају радио-аматери, односно овлашћене особе које се занимају за радио-технику искључиво из личних циљева и без материјалне користи;“*

Члан 2. Шачка 13)

У нацрту правилника се наводи:

„дигиталне комуникације су радио-комуникације са дигиталним врстама емисија (радио-комуникације за пренос података);“

Дигиталне врсте емисија нису намењене само за пренос података, већ је све чешћа употреба дигиталних врста емисија за пренос гласа (чланом 8. нацрта правилника је предвиђена употреба оваквих врста емисија у случају аматерских репетиторских станица), предлажем да се ова тачка измени на следећи начин:

*„дигиталне комуникације су радио-комуникације са дигиталним врстама емисија (радио-комуникације за пренос података **и гласа**);“*

Члан 2. Шачка 20)

У нацрту правилника се наводи:

„организације радио-аматера су савез радио-аматера, радиоаматерски клуб или групо удружење радио-аматера, који су у складу са законом рејисировани на територији Републике Србије;“

Сви радиоаматерски клубови су удружења грађана која су регистрована у складу са законом, нема потребе да се додаје „или друго удружење радио-аматера“. Таква „друга“ удружења не постоје, а ова ставка отвара врата удружењима која међу својим члановима имају радио-аматере, а по статуту им примарни циљ није радио-аматерске природе сматрају удружењима радио-аматера. Такво удружење ни по чему није удружење радио-аматера у смислу овог правилника. Предлажем да се ова тачка измени на следећи начин:

„организације радио-аматера су савез радио-аматера и радио-аматерски клубови, који су у складу са законом рејисировани на територији Републике Србије;“

Члан 2.

У нацрту Правилника члан 2. обухвата дефиниције појмова битних за разумевање остатка Правилника. Мислим да тачке нису поређане логичним редом. Пример: тачка 11) члана 2. гласи: „аматерска служба је радио-служба у сврху личног усавршавања, међусобних комуникација и техничких испитивања које обављају **радио-аматери**, односно овлашћене особе које се занимају за радио-технику искључиво из личних циљева и без материјалне користи;“

Дефиниција радио-аматера наведена је тек под тачком 27) члана 2. нацрта Правилника. Мислим да је ово једноставан превид па предлажем да тачке члана 2. нацрта Правилника преслиже на логичан начин.

Члан 6. став 1. Шачка 1) ставка (1)

У нацрту правилника се наводи:

„личне аматерске радио-станице, које послављају и користе радио-аматери А, В и С класе,“

Узимајући у обзир да се нацртом Правилника суштински ништа не мења, већ само додају нови опсези класама и врши нормализација редоследа класа по привилегијама на опсезима, сматрам да је промена номенклатуре класа из 1,2,3 у А,В,С непотребна. Додатно чланом 44. нацрта Правилника наводи се:

„Радио-аматери који су, до стицања на снагу овог Правилника, имали класе 1, 2 и 3, према овом Правилнику распоређују се на следећи начин:

- 1) класа 1 се преводи у класу А,*
- 2) класа 2 се преводи у класу С,*
- 3) класа 3 се преводи у класу В.*

Радиоаматерске лиценце и појединачне дозволе издаће пре стицања на снагу овог Правилника ће важићи до истека рока на који су издаће.

Овим чланом није јасно дефинисано шта се дешава са радио-аматерима који поседују важећу лиценцу класе 1, 2 или 3. Тј. да ли ступањем на снагу овог правилника они могу новододељене опсеге да користе без замене постојеће лиценце или је потребно да чекају да важећа лиценца истекне, а онда је замене новом са уписаном А,В или С класом.

Пракса је показала да за тренутну 2. класу испит полажу лица којима је једини циљ да добију лиценцу и дозволу за коришћење радио-аматерских станица како би их несметано користили у лобу, риболову или другим активностима које нису радио-аматерске природе. Мислим да је потреба за садашњом 2., а по нацрту С класом престала да постоји.

Узимајући у обзир наведено предлажем да се из нацрта уклоне нове номенклатуре, а да се тренутна 2. класа (по нацрту С класа) уклони у потпуности. Тренутну номенклатуру 1. и 3. класе задржати да не би дошло до забуне и до беспотребног оптерећења Регулатора. Такође предлажем да се у прелазним и завршним одредбама наведе да све лиценце тренутне класе 2 имају рок важења који је одређен пре ступања на снагу новог Правилника. Након тог рока лица која заиста имају за циљ да обављају радио-аматерске активности приступиће оспособљавању за класу 3. Класа 2 не треба да се преводи у класу 3 због великих разлика у оспособљености радио-аматера који поседују ове две класе лиценце, што је пре свега битно због њихове личне безбедности приликом руковања радио-аматерским станицама.

Члан 7.

У члану 7. нацрта Правилника дата је табела намене према Плану намене и максималне снаге на опсезима. На појединим опсезима максимална снага тренутним Правилником и препорукама IARU је варијала на одређеним подопсезима, нпр. на предајним радио-фреквенцијама аматерских репетиторских станица или радио-фарова није уопште дозвољено емитовање или је било ограничено на 30W на пријемним радио-фреквенцијама аматерских репетиторских станица. Сматран да решење предложено у нацрту није одговарајуће. Мислим да је потребна подела на подопсеге са максималном снагом и врстама емисија према препорукама Међународне радио-аматерске уније (IARU) као што је то урађено у важећем правилнику. Додатно у ставу 2. члана 7. нацрта Правилника наводи се следеће:

„Савез радио-аматера Србије усклађује начин коришћења радиофреквенцијских појасова у оквиру радиофреквенцијских појасова додељених на коришћење аматерској и аматерској саветилској служби према Плану намене, а на основу препорука Међународне радиоаматерске уније (IARU).“

Нацртом Правилника није прецизирано на који начин, у ком облику и каквим документом се регулишу подопсези. Овакав документи ни у каквом облику није презентован јавности. Постоји опасност да дође до правног вакуума у случају усвајања оваквог нацрта Правилника, а да документ који ближе одређује подопсеге не буде усвојен у адекватном року. Оваквом ситуацијом рад радио-аматера може бити угрожен недостатком документа који регулише подопсеге (максималне снаге и врсте емисија).

Предлажем следећа решења:

1. Да се подопсези (максималне снаге и врсте емисија) регулишу засебним документом Регулатора где би потенцијално била бржа процедура промене таквог документа услед промене препорука IARU или у форми прилога овог Правилника, а све у циљу бржег пролагођења подопсега новонасталим препорукама IARU
2. Уколико прва опција не буде прихватљива, да се овај члан, прелазне и завршне одредбе допуне на следећи начин: *„До доношења одлуке Савеза радио-аматера Србије о намени њогойсеја, дозвољеним врсиама емисија и максималним дозвољеним снаама њо њогойсезима, на снази осѡаје члан 7. Правилника о начину коришћења аматерских радио сѡаница, од 24. јуна 2011. године, објављеној у Службеном Гласнику РС, број 52/11.“*

Предлажем и молим Регулатора да са правном службом размотри опције за решење овог, нама радио-аматерима веома битног, проблема.

Велики број колега радио-аматера и ја веома подржавамо усклађивање са Планом намене додавањем опсега 135 kHz, 472 kHz, 5 MHz и 70 MHz тренутној 1. класи као и додатак опсега 14 MHz тренутној 3. класи. То је добро решење и велики број радио-аматера ће добити нове могућности за рад што је од изузетног значаја за радио-аматерску заједницу у Републици Србији.

Сагласни смо са ограничењем снаге за две предложене класе - максималним ограничењем за тренутну СЕРТ, 1. класу (А класу), као и 100 W на HF опсезима за средњу (садашњу 3. класу). Сматрамо да радио-аматери који поседују тренутну 3. класу (будућу В класу) не треба да имају одобрену већу максималну снагу јер се пре свега ради о почетницима, без практичног искуства. Таква снага је карактеристична за већину модерних фабричких радио-аматерских уређаја.

Велики број радио-аматера са великим снагама предајника изазвао би проблеме у етру и таква организација класа радио-аматера не постоји нигде у свету.

Важећим Правилником дозвољено је 75 W снаге свим класама радио-аматера на опсезима 145.800 – 146.000 MHz и 435.000 – 438.000 MHz, намењеним аматерској сателитској служби, што у овом предлогу Правилника није случај. Предлажем да се ове вредности у предлогу Правилника измене и гласе 75 W.

На опсезима 75.5-77.5 GHz, 78-84 GHz и 136-141 GHz у нацрту Правилника није наведена максимална дозвољена снага. Предлажем да се табела допуни и да снага на тим опсезима остане иста као у важећем Правилнику – 75 W.

Члан 8.

У члану 8. нацрта Правилника измењена је табела Фреквенцијских подопсега на којима раде аматерске репетиторске радио-станице.

Назив аматерског радиофреквенцијског опсега	Радиофреквенцијски подопсег	
	Пријемне радио-фреквенције (MHz)	Предајне радио-фреквенције (MHz)
Аналогне репетиторске радио-станице		
144 MHz	145.000 – 145.1875	145.600 – 145.7875
	размак између канала је 12.5 kHz	
432 MHz	430.025 – 430.375	431.625 – 431.975
	438.650 – 439.4375	431.050 – 431.4875
	размак између канала је 12.5 kHz	
1.2 GHz	1291.000 – 1291.475	1297.000 – 1297.475
	размак између канала је 25 kHz	
Дигиталне репетиторске радио-станице за пренос говора		
432 MHz	430.600 – 430.9375	438.200 – 438.4875
	размак између канала је 12.5 kHz	

Предложена табела је делимично у складу са препорукама Међународне радио-аматерске уније (IARU), одређе пријемне и предајне фреквенције су пермутоване, потпуно су изостављени неки опсеги који су важећим Правилником предвиђени за рад аматерских репетиторских радио-станица. Узимајући у обзир да се тренутна репетиторска мрежа заснива баш на опсезима који су изостављени укидање ових опсега изазвало би огромне последице по радио-аматерски покрет. Модификација опсега на постојећој мрежи репетиторских радио-станица које су у употреби и имају важеће дозволе издате од стране Регулатора повлачи са собом огромне материјалне, људске, финансијске, временске и др. ресурсе.

У члану 8. нацрта Правилника, у ставу 6., наводи се: „Дигиталне репетиторске станице за пренос података раде дигиталним врстама емисије (стандарди: AX-25, APRS и други).“ У Табели 3 члана 8. нису наведени радиофреквенцијски опсеги на којима раде овакве репетиторске станице. Овакве репетиторске станице користе се у simplex режиму, зато нема помака између пријемне и предајне радио-фреквенције.

Препоруке IARU могу се наћи на следећим интернет адресама:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2020/12/VHF-Bandplan.pdf>

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2021/03/UHF-Bandplan.pdf>

Предлажем да се у складу са препорукама Међународне радио-аматерске уније (ИАРУ) измени Табела 3 члана 8. на следећи начин:

Радиоаматерски опсег	Радиофреквенцијски подопсег		
	Пријемне радио-фреквенције (MHz)	Предајне радио-фреквенције (MHz)	Помак (MHz)
Аналогне репетиторске радио-станице			
144 MHz	144.975 – 145.194	145.575 – 145.7935	0.600
размак између канала је 12.5 kHz			
432 MHz	431.625 – 431.975	430.025 – 430.375	1.600
	432.600 – 432.9875	434.600 – 434.9875	2.000
	433.000 – 433.375	434.600 – 434.975	1.600
	431.050 – 431.825	438.650 – 439.425	7.600
размак између канала је 12.5 kHz			
1.2 GHz	1291.000 – 1291.475	1297.000 – 1297.475	6.000
размак између канала је 25 kHz			
Дигиталне репетиторске радио-станице за пренос говора			
432 MHz	430.600 – 430.925	438.200 – 438.525	7.600
размак између канала је 12.5 kHz			
Дигиталне репетиторске радио-станице за пренос података			
144 MHz	144.800	144.800	0
432 MHz	432.500	432.500	0

Члан 8. сџав 2.

У нацрту правилника се наводи:

„На радиофреквенцијским ојсезима 2.3 GHz и вишим, шехничке каракштерисшике амашерских рејешшторских сшаница усклашјују се са сшандардима и шрејорукама за шакве вршше радио-сшаница.“

Мислим да није јасно дефинисано према којим стандардима и чијим препорукама се усклашјују техничке карактеристике аматерских станица. Предлажем да се став 2. члана 8. измени на следећи начин:

„На радиофреквенцијским ојсезима 2.3 GHz и вишим, шехничке каракштерисшике амашерских рејешшторских сшаница усклашјују се са сшандардима и шрејорукама **Међународне радио-амашерске уније (IARU)** за шакве вршше радио-сшаница.“

Члан 10. сшав 1. ташка 3)

У нацрту правилника се наводи:

„15 W- за амашерске дишшалне рејешшторске сшанице за шренос шовора за шримарно и за локално шокривање.“

Мислим да се овом одредбом губи разлика између репетиторских станица за примарно и за локално покривање и да подела треба да буде иста као и за аналогне репетиторске станице (15 W – примарно покривање, 1 W – локално покривање). Поред тога овом тачком није дефинисана снага аматерских дигиталних репетиторских станица за пренос података. Предлажем да се тачка 3), став 1., члан 10. обрише.

Предлажем да се тачка 1), став 1., члан 10. измени на следећи начин:

„15 W – за аматерске аналогне и дигиталне репетиторске станице за примарно покривање;“

Такође предлажем да се тачка 2), став 1., члан 10. измени на следећи начин:

„1 W – за аматерске аналогне и дигиталне репетиторске станице за локално покривање;“

Овим изменама одређене су снаге за све врсте аматерских репетиторских станица и решен проблем разлике дигиталних репетиторских станица за локално и примарно покривање.

Члан 11. Табела 4

У члану 11. нацрта Правилника, Табела 4 одређује радиофреквенцијске подопсеге за рад аматерских радио-фар станица:

Радиоаматерски опсег	Радиофреквенцијски подопсег за аматерске радио- фарове	Карактер радио-фар станица	Врста емисије
14 MHz	14099-14101 kHz	Светски	A1A, A2A
18 MHz	18109-18111 kHz	Светски	A1A, A2A
21 MHz	21149-21151 kHz	Светски	A1A, A2A
24 MHz	24929-24931 kHz	Светски	A1A, A2A
28 MHz	28190-28225 kHz	Светски	A1A, A2A
50 MHz	50.400-50.500 MHz	Светски Национални	F1A F1A
144 MHz	144.400-144.490 MHz	Национални Локални	F1A F1A
432 MHz	432.400-432.490 MHz	Национални Локални	F1A F1A
1.2 GHz	1296.750-1296.994 MHz	Национални Локални	F1A F1A
2.3 GHz	2320.750-2321.000 MHz	Национални Локални	F1A F1A

За радиоаматерски опсег „50 MHz“ наведен је радиофреквенцијски подопсег за радио-фарове „50.400 – 50.500 MHz“ и врста емисије F1A. Препорука Међународне радио-аматерске уније (IARU) дефинише да се у подопсегу 50.401 +/- 500 Hz користе радио-фар станице са врстом емисије WSPR (F1D). WSPR је врста емисије која је од пре пар година постала популарна у радио-аматерском покрету, а користи се за истраживање простирања радио таласа малих снага. Мислим да у табелу треба додати и ову врсту емисије.

Такође у Табели 4 нису наведене радио-фар станице на опсегу 70 MHz. Узимајући у обзир да је подопсег 68.000 – 70.450 MHz радио-аматерима доступан на Секундарном основу, Међународна радио-аматерска унија (IARU) предвидела је подопсег 70.090 – 70.100 MHz за привремене и личне радио-фар станице, а 70.091 MHz за личне WSPR радио-фар станице. Узимајући у обзир да по члану 6. став 1. тачка 1) ставка (3) аматерске радио-фар станице су станице које постављају и користе организације радио-аматера, предвиђена додела подопсега за личне радио-фар станице није могућа предлажем да и ове радио-фар станице буду светског или националног карактера.

За радиоаматерски опсег „1.2 GHz“ наведен је радиофреквенцијски подопсег за радио-фарове „1296.750 – 1296.994 MHz“ и карактер радио-фар станица „Национални Локални“. Препорука Међународне радио-аматерске уније (IARU) дефинише да се подопсег 1296.750 - 1296.800 MHz користи искључиво за радио-фарове локалног карактера. Мислим да ово треба истаћи у табели.

За радиоаматерски опсег „2.3 GHz“ наведен је радиофреквенцијски подопсег за радио-фарове „2320.750 – 2321.000 MHz“ и карактер радио-фар станица „Национални Локални“. Препорука Међународне радио-аматерске уније (IARU) дефинише да се подопсег 2320.750 - 2320.800 MHz користи искључиво за радио-фарове локалног карактера. Мислим да ово треба истаћи у табели.

Препоруке IARU могу се наћи на следећим интернет адресама:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2020/12/VHF-Bandplan.pdf>

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2021/03/UHF-Bandplan.pdf>

У складу са препорукама предлажем да се Табела 4 из члана 11. допуни на следећи начин:

Радиоаматерски опсег	Радиофреквенцијски подопсег за аматерске радио- фарове	Карактер радио-фар станица	Врста емисије
14 MHz	14099-14101 kHz	Светски	A1A, A2A
18 MHz	18109-18111 kHz	Светски	A1A, A2A
21 MHz	21149-21151 kHz	Светски	A1A, A2A
24 MHz	24929-24931 kHz	Светски	A1A, A2A
28 MHz	28190-28225 kHz	Светски	A1A, A2A
50 MHz	50.400-50.500 MHz 50.401 MHz +/- 500 Hz	Светски, Национални Светски, Национални	F1A F1D
70 MHz	70.090-70.100 MHz 70.091 MHz	Светски, Национални Светски, Национални	F1A F1D
144 MHz	144.400-144.490 MHz	Национални, Локални	F1A
432 MHz	432.400-432.490 MHz	Национални, Локални	F1A

1.2 GHz	1296.750 - 1296.800 MHz 1296.800 – 1296.994 MHzz	Локални Национални	F1A
2.3 GHz	2320.750 - 2320.800 MHz 2320.800 – 2321.000 MHz	Локални Национални	F1A

Поштовање препорука повлачи са собом измену члана 26. став 3. нацрта Правилника који гласи:

„Амаџерска радио-фар сџаница ради иденџификације мора да емиџује, џомоћу међународној Морзеовој кода брзином џелеџрафисања од око 50 каракџера у минуџи, знак иденџификације и џодаџке о локацији џе амаџерске радио-фар сџанице, у џоћоћном облику.“

Треба додати дигиталне (WSPR) врсте емисије. Предлаћем да се став 3. члана 26. нацрта Правилника измени на следећи начин:

„Амаџерска радио-фар сџаница ради иденџификације мора да емиџује знак иденџификације и џодаџке о локацији џе амаџерске радио-фар сџанице, у џоћоћном облику џомоћу међународној Морзеовој кода брзином џелеџрафисања од око 50 каракџера у минуџи или џомоћу диџиџалне врсте емисије.“

Члан 13. сџав 1.

У нацрту правилника се наводи:

„Амаџерска радио-сџаница за радио-ћониомеџрију корисџи се само у радиофреквенцијским џодојсезима 144 MHz и 3.5 MHz и врсџом емисије А1А, џрема међународно усклаћеним џравилима за џакмичења у амаџерском радио-ћониомеџрисању.“

Мислим да није јасно дефинисано чијим правилима се водимо. Према међународним правилима које доноси Међународна радио-аматерска унија (IARU) на опсеру 144 MHz користи се врста емисије А2А.

Правила такмичења у аматерском радио-ћониометрисању које доноси IARU могу се пронаћи на следећој интернет адреси (одељак T2 одређује спецификације предајника):

https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2021/06/ARDF-Rules_B_2020.pdf

Предлаћем да се став 1., члана 13. измени на следећи начин:

„Амаџерска радио-сџаница за радио-ћониомеџрију корисџи се само у радиофреквенцијским џодојсезима 144 MHz и 3.5 MHz, врсџом емисије А1А или А2А, џрема међународно усклаћеним џравилима за џакмичења у амаџерском радио-ћониомеџрисању Међународне радио-аматерске уније (IARU)“

Члан 18.

У нацрту правилника се наводи:

„Пригодни позивни знак је позивни знак који се користи само за потребе активности и манифестација у којима учествују организације радио-аматера и може да буде нестандартној форми у односу на форми описан у члану 17. овог правилника“, а затим у ставу 4. наводи се: „Нестандардни позивни знак је позивни знак који садржи групуачију комбинацију бројева и слова уз обавезан префикс из става 1. тач. 2) и 3) члана 17. овог правилника.“

Мислим да је овде два пута дефинисан идентичан појам, тј. Специјални позивни знаци које радио-аматери користе за потребе манифестација и обележавања њима битних датума, личности, догађаја итд., који могу да буду стандардног и нестандартног формата. На пример YU1SRS и YT23YOTA. Сматрам да назив „пригодни позивни знак“ није у складу са устаљеним називом за овакве позивне знаке у радио-аматерској заједници – „специјални позивни знак“.

Предлажем да се став 4., члана 18. брише, а да се став 1., члана 18. нацрта Правилника измени на следећи начин:

„Специјални позивни знак је позивни знак који се користи само за потребе активности и манифестација у којима учествују организације радио-аматера и може бити нестандартној форми уз оштовање тачке 1) става 1. члана 17. и става 2. члана 17. овог правилника.“

Члан 27.

У нацрту правилника се наводи:

„Емисије аматерских радио-станица за радио-тониометрију идентификују се карактеристичним сигналом који се емитује помоћу међународној Морзеовој кода брзином телеграфисања од 10 до 60 карактера у минути и који се састоји од једне од следећих група слова или од групе слова и броја, и то: MOE, MOI, MOS, MOH, MO5, MO.“

Појавом нових категорија такмичења у радио-гониометрији Међународна радио-аматерска унија (IARU) усвојила је и друге могуће комбинације слова и бројева које емитују радио-станице за радио-гониометрију. Ограничавањем на тачно ове комбинације без потребе се регулише овај део радио-аматерског покрета. Овакве радио-станице су мале снаге (пар W) и не могу довести до забуне.

Предлажем да се став 1., члана 27. измени на следећи начин:

„Емисије аматерских радио-станица за радио-тониометрију идентификују се карактеристичним сигналом који се емитује помоћу међународној Морзеовој кода брзином телеграфисања од 10 до 60 карактера у минути и који се састоји од комбинације највише 3 карактера.“

Члан 29. став 1. тачка 1)

У нацрту правилника се наводи:

„коришћење радиофреквенцијских ојсећа намењених амајерској служби без ђоседовања радиоамајерске лиценце;“

Пракса је показала да је један о већих проблема приликом обуке нових радио-аматера немогућност практичне обуке у смислу рада на радио-аматерској станици. Без лиценце њима је забрањено емитовање на радио-аматерским опсезима, па кандидати, чак и када положе испит, немају никакво практично знање. Мислим да би изменом правилника и омогућавањем практичног дела обуке кандидатима довело до квалитетнијег кадра и обученијих радио-аматера почетника. Оваква пракса је већ устаљена у другим државама и мислим да треба увести практичну обуку и код нас, наравно на ограничењима.

Предлажем да се тачка 1) става 1., члана 29. измени на следећи начин:

„коришћење радиофреквенцијских ојсећа намењених амајерској служби без ђоседовања радиоамајерске лиценце осим, изузетно, у случају обуке кандидата за ђолајање испитија за стицање радио-амајерске лиценце ђод надзором радио-амајера 1. класе (А класе) који лиценцу 1. класе (А класе) ђоседује најмање 5 година и ђо искљичиво користијећи клујску радио-станицу и идентификујући се знаком идентификације клујске радио станице.“

Члан 31.

Члан 31. нацрта Правилника дефинише стручни испит за звање радио-аматера. У пракси је примећено да велики број кандидата жели да одмах положе испит за 1. класу са највећим овлашћењима без претходног поседовања ниже класе и претходног радио-аматерског искуства у раду на опсезима. Оваква пракса касније изазива велики број проблема у етру због операторских пракси већине таквих кандидата.

Предлажем да се члану 31. нацрта Правилника дода став који гласи:

„Кандидат који ђолаже стручни испит за 1. класу, мора ђретходно имаји ђоложен испит за 3. класу.“

Уколико дође до промене номенклатуре класа као што је нацртом предвиђено онда би овај став гласио:

„Кандидат који ђолаже стручни испит за А класу, мора ђретходно имаји ђоложен испит за В класу.“

Члан 32.

Нацртом Правилника није дефинисана обавеза вођења евиденције о издатим лиценцама од стране Регулатора. Тренутно не постоји јединствена евиденција издатих (важећих) лиценци која је јавно доступна. Узимајући у обзир да је Регулатор задужен за издавање лиценци, предлагем да се у нацрту Правилника дефинише обавеза вођења евиденције издатих лиценци која би, уз поштовање заштите података о личности, била јавно истакнута нпр. на интернет презентацији Регулатора.

Предлажем да се члану 32. нацрта Правилника дода став који гласи:

„Евиденцију о издатим лиценцама води Регулатор, који је дужан да исту учини јавно доступном и редовно ажурира.“

Нацртом Правилника није дефинисана ситуација када држављанин Републике Србије поседује СЕРТ лиценцу коју је издало регулаторно тело друге државе. Узимајући у обзир да је СЕРТ препорука подједнака свуда, предлагем да Регулатор пронађе решење за овакав случај.

Предлажем да се члану 32. нацрта Правилника дода став који гласи:

„Уколико подносилац захтева поседује СЕРТ лиценцу издату од стране другог регулаторног тела, Регулатор подносицу издаје радио-аматерску лиценцу на основу те СЕРТ лиценце и то радио-аматерску лиценцу А класе (1. класе).“

Члан 32. став 4. и Члан 38. став 2.

Члан 32. став 4. нацрта Правилника гласи:

„Документацију потребну за издавање радиоаматерске лиценце може да прикупи и организација радио-аматера у име својих чланова и да је доставља збирно Регулатору.“

Слично томе Члан 38. став 2. нацрта Правилника гласи:

„Документацију из става 1. овог члана, потребну за издавање појединачне дозволе, може да прикупи и организација радио-аматера и да је збирно доставља Регулатору.“

Ово је одлично решење. Оваква одлука доводи до лакше и брже комуникације Регулатора и заједнице радио-аматера. Поред тога смањује могућност грешке приликом подношења захтева и новим радио-аматерима убрзава почетак рада након испита.

Члан 38.

Слично члану 32., нацртом Правилника није дефинисана обавеза вођења евиденције о издатим појединачним дозволама од стране Регулатора. Тренутно не постоји јединствена евиденција издатих (важећих) појединачних дозвола која је јавно доступна. Узимајући у обзир да је Регулатор задужен за издавање појединачних дозвола, предлагем да се у нацрту Правилника дефинише обавеза вођења евиденције издатих појединачних дозвола

која би, уз поштовање заштите података о личности, била јавно истакнута нпр. на интернет презентацији Регулатора.

Предлажем да се члану 38. нацрта Правилника дода став који гласи:

„Евиденцију о издајим појединачним дозволама води Регулаџор, који је дужан да исту учини јавно доступном и редовно ажурира.“

Члан 32. став 8.

У нацрту правилника се наводи:

„Регулаџор може одузети радиоаматерску лиценцу у случајевима када утврди да је ималац радиоаматерске лиценце користио аматерску радио-станицу сувројно одредбама Закона и овој правилника.“

Снажно подржавам овакав предлог због све чешћег кршења важећег Правилника од стране несавесних радио-аматера. Нисам сигуран да је оваква одредба у складу са уставом. Предлажем и молим Регулатора изврши додатне провере са правном службом да ли постоји могућност да без одлуке суда одузме лиценцу лицу које крши одредбе Правилника и Закона.

Уколико Регулатор наиђе на проблем са овако написаном одредбом предлажем да се иста измени на следећи начин:

„Регулаџор може одузети радио-аматерску лиценцу у случајевима када на основу судске одлуке утврди да је ималац радиоаматерске лиценце користио аматерску радио-станицу сувројно одредбама Закона и овој правилника. Лицу којем је лиценца на такав начин одузета, Регулаџор више неће издаји лиценцу било које класе.“

Члан 40. став 2.

У нацрту правилника се наводи:

„Организације радио-аматера моју Регулаџору да пријаве коришћење радио-аматерских станица које је у сувројности са одредбама Закона и овој правилника, у циљу заштити радиофреквенцијских ојсеја који су додељени на коришћење радиоаматерској служби.“

Мислим да овако написан став 2. ограничава радио-аматере као поједнице који нису чланови организација радио-аматера да пријаве кршење Закона и Правилника. Сви радио-аматери су подједнаки пред Законом и сходно томе треба омогућити сваком радио-аматеру да пријави неправилности и тиме оствари Законом загарантовану заштиту спектра.

Предлажем да се став 2., члана 40. измени на следећи начин:

„Радио-аматери и организације радио-аматера моју Регулаџору да пријаве коришћење радио-аматерских станица које је у сувројности са одредбама Закона и овој правилника, у циљу заштити радиофреквенцијских ојсеја који су додељени на коришћење радиоаматерској служби.“

Члан 44.

У складу са предлогом везаним за члан 6, став 1., предлажем брисање овог члана. Уместо тога, предлажем да овај члан гласи:

„Радиоаматерске лиценце и појединачне дозволе издаје радио-аматерима 2. класе пре стицања на снагу овог Правилника ће важићи до истека рока на који су издаје и моју се обнављаћи под истим условима као и лиценце класа 1. и 3. и појединачне дозволе издаје радио-аматерима класа 1. и 3.“

Корисне интернет адресе:

- IARU Region 1 HF band plan:

https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2019/08/hf_r1_bandplan.pdf

- IARU Region 1 VHF band plan:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2020/12/VHF-Bandplan.pdf>

- IARU Region 1 UHF band plan:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2021/03/UHF-Bandplan.pdf>

- IARU Region 1 SHF band plan:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2020/12/SHF-Bandplan.pdf>

- IARU Region 1 uWave band plan:

<https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2020/12/%C2%B5W-Bandplan.pdf>

- IARU Region 1 ARDF rules (radio-goniometrija):

https://www.iaru-r1.org/wp-content/uploads/2021/06/ARDF-Rules_B_2020.pdf

У Београду,

27.06.2024.

A large black rectangular redaction mark covering the signature area of the document.